

בין הלאומים השלום החם

אם יוסיף המצב הבינלאומי להפשיך בקצב הנוכחי, שוב לא תהיה בקרוב אפילו שורות להשיג חתימת קרח קטנה בזירה בה החליקו לא מכבר אלופי המלחמה הקרה. הדיפלומטים כמעט וטובעים בימים אלה בים הדידות של שמפניה. יתכן שאחרי דים מהם, הוזהרים עתה מפיקניק לנשף, ממחרים מסוור לוועידה, מתגעגעים ליום בו יכלו לשבת בשקט, להשמין איש את רעהו בנחיות.

בעונת השלום החם, הסובייטים הם האלו פים. בראשית השבוע הדהימו את העולם כולו, כאשר גילו בוועידת האטום בגינבה, כבדרך אגב, מטמון אדיר של סודות אטום מיים. האמריקאים, שאינם רשאים — בהתאם לחוק שלהם — למסור אפילו סודות בלתי חשופים לבניבריתם, נראו מגוחכים.

תפוח מעץ הדעת. התדהמה הוכיחה פלה כאשר הודיעו הסובייטים שהם משחרים 640 אלף חיליים מצבאם. היתה זאת מכה ניספת מתחת לחגורה האטומית: עד כה טענו האמריקאים כי הם זקוקים לעליונות בנשק הגרעיני כמשקל נגדו לה מוני צבא היבשה הסובייטי.

כמו כל התמרונים הסובייטיים, היה שי זה לא רק פרי של גינת השלום, אלא גם תפוח מעץ הדעת הצבאית הצלולה. מאז הפכו כצוות-המיימן, מפציצי-הענק והקלדי עיים-המנוחים לנשק המכריע, שוב אין חיל-הרגלים העצום שווה יותר מאשר גדוד הפילים של חניבעל. גם העשירה במדינות העולם אינה מסוגלת לפרנס צבא אדיר כזה, ובאותה שעה להשקיע הון תועפות בייצור הנשק החדש היקר.

אישים

פקיד הביטוח

מייסד המשפחה היה רוכל פשוט אך חזק אופי, שהסתובב בעגלתו ומכר את מרכולתו. בנו הפך לספק-מלחמה נמרץ ותקיף, התעשר מצרכי הצבא. הנכד כבר היה סוחר מוכבד, חבר האצולה הבורגנית בעירו. הנינים שוב לא היו אלא אנשי תרבות רכים ועדינים, שחסרו להם כוח הבהרה הדרוש למלחמת-הקיום. בדרך החמיר שי הגיע תהליך ההתנחלות לסימו: הצאצא האחרון היה מע דן עד כדי חולניות, חסר כל כוח של קיום עצמי.

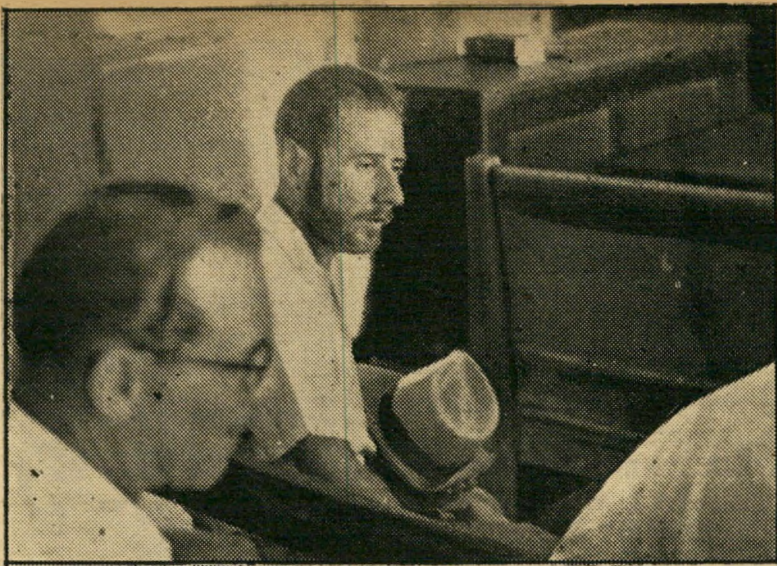
זאת היתה העלילה המרכזית של בית בודנבורק, כבר שהעלה בשנת 1905 אדם צעיר (30) בשם תומאס מאן מתחום הנשייה לפיסגת התלילה. הכל שיבחו אותו. מעי טים שמו לו על כזה הספד היה אוטרי ביורגראפיה מוסווית: תומאס מאן, בן משי פחת סותרים אצילה בעיר-האגונה ליבק, פקיד בחברת ביטוח, מאס בעולם הכספים. הא רצה להתמסר לעולם הרעיונות, הן ביטוי העדין, התחושה האמנותית.

שיחת שהפנים. חוך חגישים שנה צירף תומאס מאן את שמו לרשימת גדולי כל הדורות. כשחלתה אשתו בשחפת, ליווה אותה לבית-הבראה במרומי הרי שווייץ. הוא הפך את המקום למרכז עלילה ספרו הגדול ביותר, הר הקסמים, שניחש מראש בצורה גאונות את כל בעיות הדור. שני השחפיים הנפגשים בספר הם כומר ישועי, ניצג התורה הטוטאלטארית וטוען למרות המשטר, וב-החופשי, המאמין בחופש הדת. אדם כל ויכוחי המאה ה-20 — פאשיזם, קומוניזם, ליברליזם — משתקפים בוויכוחי שני הידידים-האויבים, יורקיה-הדם.

מאן לא האמין מעולם כי תפקיד הסופר הוא לרדוף בנשימה עצורה אחרי עלילתו. הוא היה מוכן בכל רגע לסטות מן העלילה, להתעכב בפסטיבלים ועריוב, המתוארים באירוניה עדינה ומעודנת. פחות אירוני היה מאן כשעלו הנאצים לשלטון: כאיש הן צפון הגרמני, המעורה במסורת, בו לנא ציום הצעקני והבהמתי של היטלר האוסטרי, וטש את מולדתו, לא השתקע בה מחדש גם אחרי המלחמה. בהתגבר מקיארתי באמריקה עבר מאן לשווייץ.

שם מת השבוע, בגיל 80, אחרון הגרמנים בעלי שיעור-הקומה העולמי.

ההאנזה היתה ברית של ערי צפון גרמניה, שהתקשרו יחד להגן על עצמאותם ומסחרם נגד המלכים והאצילים של ראשית התקופה החדשה.

נאשם יוליוס הלפרין (באמצע)

תוצאת השידוך

דרכי חיים החסידה והעז

השדוך, שהוצע לאביה של נדרה שבה את ליבו, אך לא את לב בתו. אולם חוקה מצוות האב, נדרה נישאה לבחיר לבי-אביה. הקטנות שהחלו אחרי הנישואין לא פסקו, תובלו עם זאת בביקורים תכופים של ה' חסידה, שפקדה מאז את ביתם תריסר פעמים.

סעדיה שומלי (42), פועל נקיון בעיריית תל-אביב, מצא פרנסתו בדוחק תמידי, הרי ליד ששה ילדים עד ליום בו התגייס לשו"ר הצבא הבריטי ב-1940. סעדיה התגלגל במדבריות לוב וסהרה, ומדי קבלו-חופשה השאיר לאשתו "מוכרות" בדמות שלושה ילדים נוספים שנולדו על לשנת 1945, שנת שחרורו מהצבא הבריטי.

כחיל משוחרר, קיבל בית בן שני חדרים ביד-אליהו, ברחוב גיבורי ישראל. בבית זה נולדו עוד שלשה ילדים. האחרונים לפי שעה, כיוון שלפני שנה וחצי מאס סעדיה באשתו ובתריסר ילדיו, הפקידים ועבר לבית אמו החורגת בשכונת מכבי.

עונת החופש. לנדרה (39) לא היתה ברירה, היא הוכרחה לפרנס טענה מילדיה (שניים נישאו, אחד משרת בצבא), עבדה ככובסת. אולם לא עלה בידה להשתכר כדי מחייתה.

היא החלה להתרוצץ במשרדי העירייה, דרשה תשלום מוונות מבעלה, עובד העירייה שערק ממנה. רק אחרי ארבעה חדשים פסק בית-הדין על מתן 135 ל"י לחודש כדמי מוונת לנדרה.

עונת החופש הגדול הגיעה. נדרה רצתה לסדר את בתה צביה (14), בבית-הבראה של קופת חולים בנסעים. העיבות הכוזבית לית בשכונת התקווה, דחתה אותה שוב ושוב. לאחר שלושה שבועות של רצוא ושוב ענתה האחת לנדרה כי דמי הסידור הראשונים יעלו לה 10 ל"י.

נדרה ענתה כי אין ביכולתה לשלם את הסכום בפנס אחת, הציעה לשלם בשני תשלומים בני 5 ל"י כל אחד. לעיסקה זו לא הסכימה האחיות והמשיכה בדרך. "בעצרת אותה", אומרת נדרה, "היא נשכה לי בידי כדי שארפה ממנה, תפחתי לה בשערותיה, החלה קטטה, אנשים הפרידו בינינו."

בעה על תנאי. המערכה השנייה התינה לה בבית-משפט השלום. "כשהבאתי אתי המישה מילדי לבית-המשפט, שאל אותי השופט אם אספתי את כל ילדי השכנים... הוא לא האמין כשענית כי יש לי ע'ד שבעה, ברך השם."

האחות נשבעה שלא נגעה בנדרה, נדרה לא הכחישה שפגעה באחות לאחר שזו נשכה אותה. פסק הדין: שלושה שבועות מאסר לנדרה שומלי.

בצאתה מבית הסוהר לפני שבועיים, חזרה נדרה לעבודתה ככובסת. בעלה מברר אפשרויות שיבה אליה, אך נדרה מתנה: "אני אסכים רק באם יתן לידי את כל משכורת. אני אחליט מתי עלי לקנות שמלה לבתי, או מכנסיים לבני ולא היא. אדרי תריסר ילדים הוא מצא שאני אשה לא טובה והלך ממני, שילך לו. כעת אני מצטערת רק שאיבדתי עו חולבת יקרה, שמתה מחוסר טיפול בזמן שישבתי בבית הסוהר..."

יוליוס נמצא בחיפה: אחד מדרי הכרמל, ששמר על עילום-שמו הכיר אותו לפי ה' תמונה שבעתון, טילפן למשרדה. אמרה קרוי בתו של יוליוס: "הוא אפילו לא ידע כי המשטרה מחפשת אחריו. הוא נסע לחיפה כדי לנח אחר מותה של אמו. הוא מיסכן, המים כמו ילד."

כעבור יומיים ישב יוליוס בפני שופט שלום חורן, ישראל אוסטרר, האוין לדברי גולדמן שביקש להוציא פקודת-מעצר נגדו ל-15 יום. גולדמן סבר כי יוליוס בא לישראל לא רק כדי להינשא.

לך הביתה! "השבוע הובא אחי ה' בכור של יוליוס, אברהם, בפני שופט-שלום חורן אחר, יוסף בן-חנן כסוף השיער, בשל סיבה אחרת לגמרי: למרות שלא נסתיימה מה עדיין חקירת המשטרה וטרם היגש כתב-האישום ביקש גולדמן לשמוע עד אשר עמד לחזור לחוף-לארץ, הסתמך על סעיף 6 של הנוהג הפלילי המרשה תהליך זה."

פרקליטו של הלפרין, מיכאל כספי, התנגד בכל התוקף, הרעיש כי אין לדון במשפט כל עוד לא הוגש כתב אישום, "הדבר הוא בלתי צודק כלפי הנאשם ואינו מאפשר חקירת שתי וערב מליאה". השופט קיבל את טענתו של גולדמן, העיר: "אין כל אי-צדק כלפי החשוד בדיון זה, אם הוא נוכח בחקירת העד."

כספי לא הרפה: "גם עצם נוכחותו של הלפרין כאן אינה חוקית. הוא הובא בלי כל צו-הבאה ואני יכול באותה הצורה להגיד לו: לך הביתה!"

לאחר שופט-השלום הראשי בפועל, ד"ר יוסף כהן-מגורי, אישר את החלטתו של בן-חנן, נשמעה דעתו של תייר מחוף לארץ שהעיד כי קיבל כספים מגבר, "שהיה דומה להלפרין אילו היה מגולח". הוא לא ידע מאין באו הכספים וכיצד הגיעו לגבר זה. כספי לא נוכח בחקירה, בהפסקה הורה ל' הלפרין לא לשאול שום שאלות, יצא את בית המשפט בלי רשות בן-חנן. לאחר שאמר למרשו: "אתה יכול ללכת הביתה!" התייר חזר לחוף לארץ. הלפרין לא חזר הביתה: הוא החזר לכלא.

באסם לא רצה לעסוק במסחר בנוכחות אשה אך למראה אלפי הלירות שהבחור הוציא מכיסו שינה את דעתו, הביא 200 לירות זהב אנגליות.

אז, בדיוק כמו בסרטי שוטרס-וגנבים, שלף הבחור אקדח מול באסם המבוהל, הודיע כי הינו בלש של משטרת ישראל וארוסתו שוטרת מחופשת. הוזהר וחרם, באסם הני בוך וצעד, הואשם במכירת מטבעות זהב. דבר האסור על פי החוק.

בתחנת המשטרה הופיע אביו של באסם, מיכאל פרה, בן ה-80. טען הוון בעל רע' מת-הכסף, שהוריש את עסקו לבנו: "המט בעות שייכות לי. בני גנב אותן ממני."

עוד משפט ועוד משפט. שופט הש' לום הגלילי יעקב בריזאב קיבל את טענת האב, קנס את הבן ב-500 לירות, פקד להחזיר את הוזהב לזקן, אך הקריירה המשפטית של הסובריינים עוד מימי התורכים, מעולם התביעה הכללית הגישה עירעור בפני בית המשפט המחוזי, זכתה.

הסיכוב השלישי נוהל על-ידי גרשון ציריניאק פרקליטו החיפאי של פרה, בפני בית הדין העליון. טען הוא: מיכאל פרה אסף את מטבעותיו עוד מימי התורכים, מעולם לא סחר בהן. החזקת זהב, לפי החוק, אינה עבירה. אם בנו גנב את הוזהב וסחר בו, אין זו אשמת האב.

הפעם היה פסק-הדין סופי. שני שוטרים חמושים החזירו את הוזהב — שהצטמצם בינתיים ל-184 מטבעות — אל ביתו של פרה. על פי החוק אסור לאזרח לשאת עמו זהב או לטלטלו.

הכרחות

הצד השני של הגבול

מברחי המטבע הישראלי לא זנחו אף תכסיס בניסיונם להקדים בצעד אחד את המשטרה, במירוץ הנמשך זה שנים רבות. לפני שלושה שבועות גילה מפקח ראשון של המשטרה הכלכלית, מיכאל גולדמן בעל ה' פנים הנפוליוניים, את התכסיס הגדול: פקודות תשלומים וההוראת לא נכתבו בכתב סתר מסתורי בדיו שקופה. הן נכתבו בדיו גילה באדיש פשוטה וברורה. צירוף היה רק למצוא את הכתב. גולדמן מצא אותו ב' צירוף השני של הכול המורכב על המכתב.

כל המכתבים הובילו לחיבת דואר מסויימת בבנין הוואר התל-אביבי, ומשם לדירתו ה' מפוארת של אברהם הלפרין אשר כדוגמתה אפשר למצוא רק בהוליווד. בעל הדירה (ש' הוא גם בעל חנות ברחוב אלנבי) פתח את המכתבים מבלי לקרוא את תוכנם, התעניין רק בכתוב מתחת לבלונים ולמדבקות שונות שכיסו את המעטפה.

גולדמן וחבריו, ערכו ביקור אצל הלפרין, מצאוהו בלתי מגולח, מתאבל על אמו רחל שמתה לפני שבועיים. בדירה נמצאו שני חבריו של הלפרין: מריאן הולצמן, (50) בריא גוף ובעל לסת כבדה, ויעקב אלקין כחול העיניים (גם הוא כבן 50). על שם ה' עברו למטה הארצי של המשטרה.

תמים כמו ילד. האדם הרביעי היה חסר: אחיו של אברהם, יוליוס, אשר אמו הביאה אותו משוויץ על-מנת שיתחתן בארץ ויחזור לארץ מולדתו אוסטריה, כשהוא נשוי לישראלית. למחרת, נראתה בכל העיתונים תמונתו של הלפרין, אולם לא למטרט עידוד: יוליוס נעלם מביתו התל-אביבי והמשטרה חימטה אותו בכל הארץ, ממטולה עד אילת.

נאשמת שומרי

יותר מדי ילדים